

I. FEJEZET: A KULTÚRA VÁROSA

Budapest, a szellemi központ

Programom e része a legfontosabbról, a szellem szabadságának megteremtéséről és megvédéséről szól, legyen szó oktatásról, művelődésről, a tudomány és a művészetek számtalan ágáról, megnyilvánulási formájáról. Vallom, hogy az ember egyik legnagyobb szabadsága a tudás megszerzésének és átadásának szabadsága, s hogy az oktatás az egyik legfontosabb közügy. Feladatomban, hogy biztosítsam, hogy a kreativitás és teremtő szándék a szellemi élet minden területén megtalálhassa a maga csatornáit, és mások hasonló szándékaihoz kapcsolódhasson.

Budapest olyan szellemi központ, amely őrzi és mindenki számára hozzáférhetővé teszi tudományos, kulturális értékeinket, egyszersmind elősegíti az értékteremtést, új értékek születését – ide tartozik a formális és informális tanulás lehetőségeinek biztosítása, vagyis az oktatás és a művelődés csakúgy, mint az innovatív tudományos közélet és Budapest végtelenül gazdag, színes kulturális élete.

1. Oktatás

Az ember egyik legnagyobb szabadsága, ha a világ megismerése során sokféle, s mindig továbbfejleszhető tudást építhet föl magának, s ha tudását átadhatja másoknak is.

Minden ember attól is válik önmagává, hogy tudást kap másoktól: szülőktől, rokonoktól, barátoktól, ismerősöktől, pedagógusoktól. Éppen ezért maga a tudás, és annak szervezett átadása, az oktatás, az egyik legfontosabb közügy.

1.1. Az oktatás helyzetének általános meghatározói

Az elmúlt másfél évtizedben jelentős változások zajlottak le a gazdaság és politika terén, amelyek erőteljesen hatottak a társadalmak szerkezetére, munkaviszonyaira és oktatására is. A felgyorsult tudományos, technológiai fejlődés, az információs és kommunikációs technológiák rohamos terjedése sokféle változást kényszerít ki az eltérő felkészültségű társadalmakból. Mindezek hatására élesebbé vált a világban a gazdasági, kereskedelmi és technológiai versengés. A kiélezett versenyhelyzetben csak azok az országok jutnak előbbre, amelyek hatékonyan dolgoznak a tudás alapú gazdaság kiépítésén. Ennek megvalósítása az Európai Unióban is központi kérdés.

A korszerű, versenyképes tudás megszerzéséhez, illetve a meglévő tudás továbbfejlesztéséhez ma már kevés az ismeretek felhalmozásának gyakorlata. A helyzet új követelményeket állított az oktatási és képzési rendszerek elé, s elkerülhetlenné tette a tanulásról és annak társadalmi szerepéről vallott, hagyományos nézetek revízióját. Egyre fontosabbá válik, hogy az iskolákban a

kreativitás és a problémamegoldó gondolkodás kerüljön középpontba, s hogy a meghatározó oktatási és képzési rendszerek is kövessék a változásokat.

Az Európai Uniónak az előttünk álló évtizedre szóló, megújított lisszaboni stratégiája középpontjában a foglalkoztatás bővítése és a gazdasági versenyképesség javítása áll, s a koncepció az egész életen át tartó tanulás modelljében jelöli meg az emberi erőforrások komplex fejlesztésének kereteit. Az egyes tagállamok saját adottságaikra, igényeikre szabott, középtávú nemzeti akcióprogramban fogalmazzák meg saját feladataikat ez ügyben.

1.2. Az oktatás helyzetének közvetlen meghatározói

A felgyorsult technológiai és tudományos fejlődés sokféle társadalmi, életmódbeli változást hozott magával. Így például Európa-szerte csökkent a születések száma, ami a társadalmak elöregedését hozta magával. Emiatt egyre több idős vállalkozik örömmel – vagy kényszerül – arra, hogy meghosszabbítsa a munkavégzési aktivitásának idejét, frissítse, vagy új ismeretekkel bővítse tudását. Emellett egy másik társadalmi változás is zajlik: meghosszabbodott a fiatalok tanulási ideje, a tanulás formái pedig gazdagodtak, differenciálódtak. Jelentősen nőtt a középiskolát végzők száma, a felsőoktatás pedig meglehetősen kétarcú módon tömegesedett el (pozitívum, hogy több a diplomás, negatívum viszont a diplomák vegyes értéktartalma).

A gazdasági tevékenységek fontos hajtóerejévé, szerves alkotóelemévé, s egyúttal a versenyképesség fokmérőjévé vált az innovációs potenciál, amelyet az oktatásban lehet megalapozni. Mindez azonban fölerősítette a szociális különbségek jelentőségét.

A tudás megszerzéséhez kapcsolódó szolgáltatásokhoz, anyagi eszközökhöz a szociális, területi vagy egyéb adottságbeli eltérések miatt nem mindenki fér hozzá egyenlő módon. A társadalmi-szociális és az oktatási feladatok ezért összefonódtak, s az iskola segítheti is a hátrányos helyzetűek felzárkóztatását, de föl is erősítheti a különbségeket. Mindez egyúttal növeli az iskolákat fenntartó önkormányzatok felelősségét is.

Ezeknek a gondoknak a megoldása az eddigieknél jobb kooperációt igényel az önkormányzatok részéről. A lemaradó városrészek iskoláinak fejlesztése, az infrastruktúra kiépítése (számítógépek, oktató szoftverek), a kiszolgáló személyzet felkészítése, a korszerű oktatási programok szervezése (pl. a számítógép- és internet-használat vagy az idegen nyelv terén), a speciális, kreatív oktatási programok, felnőtt továbbképzések megszervezése nyilvánvalóan több intézmény közreműködését feltételezi, s ezen a téren az önkormányzatok is fontos lépéseket tehetnek az oktatásért.

Ami a hazai helyzetet illeti: mivel az oktatási intézmények kerületi, állami, egyházi és magántulajdonban vannak, az önkormányzat alapvetően jó koordinációs munkával tudja befolyásolni a területén zajló folyamatokat. Szerepe tehát itt is inkább a menedzseré, a háttérrel biztosító támogatóé.

Tények:

A Budapesten élők lényegesen képzettebbek, mint az országos átlag. A 15 évesnél idősebbek 96 százaléka elvégezte az általános iskolát, kétharmaduk érettségizett. Ezt az eredményt kiterjedt középfokú oktatási rendszer biztosítja: Budapesten 186 gimnázium és 182 szakközépiskola működik (*Forrás: Budapest Statisztikai Évkönyve 2008 /KSH/*), s a városban 10 ezer pedagógus tanítja a 100 ezer középiskolást, akiknek fele gimnáziumban érettségizik.

Itt található a legtöbb felsőoktatási intézmény is, nagy hírű egyetemek és új főiskolák. Közülük ezekben az években számos helyen uniós támogatással jelentős felújítások kezdődtek, összesen 13 milliárd forint értékben. Így megújul a Zeneművészeti Egyetem, a Budapesti Gazdasági Főiskola, az ELTE, a SOTE, a Gábor Dénes Főiskola, a Pázmány Péter Tudományegyetem, a MOME és számos hittudományi főiskola is.

Tettek:

Az oktatási hálózat működésének racionalizálása, hatékonyságának, minőségének javítása és fejlesztése érdekében átalakítottuk a szakképzési rendszert, amely bizonyos intézmények összevonását, a Térségi Integrált Szakképző Központok (TISZK) kialakítását jelentette. 12 TISZK fővárosi fenntartású, ezekre 8 milliárd forintot költöttünk, további 14 milliárdot pedig egyéb iskolai fejlesztésekre.

A TISZK-ek olyan műhelyek, amelyek bokorszerűen fogják össze az azonos szakterületeket képviselő iskolákat, s a szakmai értékelések szerint jelentősen hozzájárultak az oktatás egységesítéséhez. A központhoz tartozó iskolák átjárhatóak, szakmai képzési programjuk azonos, így a tanulók felvételi, illetve különbözeti szakmai vizsga nélkül folytathatják tanulmányaikat, amennyiben a központ egyik iskolájából a másikba iratkoznak át. A központ felnőttképzésében minden végzett növendék részt vehet, s a TISZK-ek révén rövidülhetnek a képzési idők.

A rendszer fontos eleme, hogy a képzés a lehető leggyorsabban tudja követni a munkaerőpiac igényeit, hiszen a szakmai kamarák, a nagyobb munkáltatók egyenesen a központtal tartják a kapcsolatot, így folyamatos a kommunikáció az oktatás és a termelés szférái között. A rendszer így segíti, hogy csökkenjen a pályakezdő munkanélküliség, és kevesebben legyenek azok, akik a szakképzés után elhagyják tanult szakmájukat.

A TISZK rendszer jóvoltából a tanulóknak 14 évesen még nem kell konkrét szakmát választaniuk, csupán irányt határoznak meg, így később megalapozottabban, az aktuális piaci kereslet figyelembe vételével dönthetnek. Jelentős előnye a rendszernek az sem, hogy a TISZK-ek révén az egyes ágazatok közösen pályázhatnak az EU-s forrásokra. A cél tehát mindenképpen az, hogy az önkormányzat megvédje az általa létrehozott, és bizonyítottan jól működő intézményrendszert, s munkájában erre is támaszkodjon.

1.3. A felzárkóztató programok támogatása

A már említett 14 milliárdos támogatásból több olyan intézménynek is jutott pénz, amely már régóta dolgozik felzárkóztató programokon.

Bár az óvodai képzés és az alapfokú oktatás megszervezése nem fővárosi, hanem kerületi hatáskörbe tartozik, a korai fejlesztés egész életpályát befolyásoló hatása miatt alapvető jelentőségű, hogy minden budapesti gyerek jó minőségű képzést kapjon. Különösen érvényes ez azokra a gyerekekre – a fővárosi gyerekek egyötödéről van szó –, akik halmozottan hátrányos helyzetűek. Esetükben a jó iskolázás és a gyerekszegénység megszüntetése egymást feltételező és kiegészítő feladatok, amelyek kezelését a főváros is támogatja.

Tervek:

Minden gyereknek joga van a szegregáció-, és diszkriminációmentes oktatáshoz. Éppen ezért kiemelt figyelemmel kell követnünk, hogy mi történik a város legszegényebb, gettósodásnak indult részein. Ezeken a területeken koncentráltan, nagy számban élnek hátrányos helyzetű – jócskán roma – családok.

A roma népesség segítségével a fővárosnak folyamatos és jó együttműködést kell fenntartania azokkal a roma szervezésekkel, amelyek aktívan dolgoznak a szegény családok megsegítéséért.

A fővárosi roma gyerekek alig több mint 10 százaléka nem fejezi be az általános iskolát, de hosszabb idő alatt, mint a többségiek. 13–15 százalékuk jut be valamelyik középiskolába, az egyetemekre ennél is jóval kevesebben. A továbbtanulásuk ellehetetlenülésének leggyakrabban anyagi okai vannak.

A halasztásoknak és a lemorzsolódásnak egyaránt oka a szokások, beidegződések, kommunikációs formák ütközése, valamint az oktatási rendszer merevsége, illetve napjainkra az előítéletesség fokozott jelenléte. A társadalmi lét szempontjából semmiképp sem szerencsés elkülönült, csak cigánygyerekekből

álló osztályok száma Budapesten a legmagasabb: a vidéki városok 3,6 százalékaival szemben itt 7,7 százalék. Az önkormányzatnak mindenképp azokat a pedagógiai törekvéseket kell támogatnia, amelyek a speciális felzárkóztató képzésű rendszerekkel – pl. tanoda-programokkal vagy az ún. „második esély” iskolákkal – az új generációk együttélését segítik elő.

Javasoljuk, hogy azokban az iskolákban, ahol a 20 százalékos budapesti átlag kétszerese vagy annál magasabb a hátrányos helyzetű gyerekek aránya, a főváros többlet-támogatást nyújtson. Ilyen óvodákban és iskolákban (roma) dajkákat és asszisztenseket, illetve szociális munkást és fejlesztő pedagógust kell alkalmazni. Bővítjük a meglévő étkezési és tankönyvtámogatásokat, valamint támogatjuk az erdei iskolák finanszírozását. Ezekben az iskolákban támogatjuk az alsó tagozaton az egész napos oktatás bevezetését.

1.4. A kiemelkedő tehetségek gondozása

A felzárkóztatás mellett a főváros versenyképességének javításához elengedhetetlen a kiemelkedő képességű fiatalok megkülönböztetett képzése. Az Arany János tehetséggondozó program forrásait a főváros is kiegészíti pályázatokon elnyerhető összegekkel. Hogy a vidéken vagy rossz körülmények között élő gyerekek is bekapcsolódhassanak a tehetséggondozásba, az Arany János kollégiumi program keretében bővítjük a középiskolai kollégiumi hálózatot, hogy ezek a tehetséges diákok a főváros legjobb iskoláiban tanulhassanak.

Mindezek mellett támogatjuk minden iskolánkban a mindennapos testnevelés és a művészeti tárgyak oktatásának bevezetését, valamint a nyelvtanulás hatékonyságának növelése érdekében a kiscsoportos beszéd-centrikus oktatást.

1.5. Az információcsere javítása

Az iskolai és helyi közösségek kialakítását szolgálja a *Nyitott Iskola Program* azzal, hogy délután és hétvégén az iskola infrastruktúrája a diákokat és a környéken élőket is szolgálja. A Program folyamatosan iskolán kívüli foglalkozásokra hirdet meg pályázatokat.

Az egész életen át tartó tanulás (LLL) fontosságát felismerve kezdeményezzük, hogy a fővárosi oktatási intézmények kapcsolódjanak be a felnőttoktatásba, és támogatjuk a szakképző intézmények ilyen törekvéseit is.

Nélkülözhetetlen tényezője az információcserének az internet, amelynek lehetőségét már 2008 óta használjuk az „Én Iskolám” című *Budapesti Oktatási Portál* indításával.

A Portál az országban egyedülálló vállalkozás, amely több ezer pedagógust, több tízezer diákot, több százezer szülőt ér el a munkaadókkal együtt: adatokkal, összehasonlításokkal, online szolgáltatásokkal, tanácsadással, szakmai háttér információkkal segíti az érdeklődőket. A portál fejlesztésével elérjük, hogy napra kész formában jelenítse meg a teljes intézményrendszer működését, s reményeink szerint dinamikus közösségformáló eszközzé válik minden, a fővárosi oktatásban érintett budapesti számára. Az egyes felhasználó csoportok – szülők, diákok, tanárok – véleményt cserélhetnek a chat szobákban az egyes aktuális kérdésekről. Minden tanár, diák, szülő elmondhatja ezen a lapon, milyen az „én iskolám”, és megtudhatja milyen a „mások iskolája”.

Az oktatási mellett a *Budapesti Ifjúsági Portált*, valamint a *Budapesti Erőforrás Központ* – „*Lehetőség a fiataloknak*” című kapcsolatteremtő portált is támogatjuk. Az előbbi az

- iskola- vagy munkaválasztás,
- egészségmegőrzés,
- családalapítás,
- kulturális aktivitás,
- vállalkozásalapítás,
- demokratikus jogok

kérdéseiben kínál nyilvános fórumot, az utóbbi pedig már működő, fiatalok részvételével dolgozó cégeknek, intézményeknek a következő területeken:

- működési támogatás (támogatott, illetve önköltségi áron irodai infrastruktúra),
- ügyviteli szolgáltatás,
- szakmai módszertani szolgáltatás (facilitátori- és animátori szolgáltatások),
- befogadó szolgáltatás (közösségek időszakos befogadása rövid távú projekt erejéig).

Mindezek mellett célunk olyan felelős testületek létrehozása, amelyek kifejezetten az iskolás korosztály érdekeit képviselik, igényeit szolgálják.

Ilyen a Budapesti Ifjúsági Tanács *Agora a fiatalokért* szervezete.

Ennek tagjai a fiatalokkal foglalkozó közösségek lennének.

- Területei:
 - az iskola, a képzés, a tanulás világa,
 - gyermek- és ifjúságvédelem,
 - fiatalok önszerveződéseinek világa,
 - sport- és szabadidő tevékenységek világa.

- Jogosultságai:
 - kezdeményezési,
 - tanácskozási és javaslattevési jog a Fővárosi Közgyűlés, Oktatási és Ifjúsáspolitikai Bizottság és Albizottság ülésein-

További lehetséges tagjai:

- a Budapesti Ifjúsági Kerületi Koordinációs Értekezlet képviselője,
- a fővárosi fenntartású iskolák képviselője,
- a budapesti közművelődési intézményrendszerben dolgozó közművelődési szakemberek képviselője,
- a budapesti szociális intézményrendszerben dolgozó szociális munkások képviselője,
- az ifjúságsegítők/ifjúsági profilú szolgáltatásokat működtetők képviselője,
- a budapesti iskolák diákönkormányzatainak képviselője (FŐDISZ),
- a budapesti egyetemek hallgatói önkormányzatainak képviselője (HÖK),
- a Közép-Magyarországi Regionális Ifjúsági Tanács képviselője (agglomerációs övezet),
- a keresztény egyházak ökumenikus együttműködése ifjúsági ügyekben,
- a budapesti sportélet képviselői (diák-, verseny- és szabadidős sportok, fogyatékosok sportja),
- olyan ifjúságsegítő megközelítésekkel foglalkozó egyesületi képviselő, akinek a szervezete iskolán kívüli neveléssel-képzéssel, demokráciára-neveléssel vagy önkéntes tevékenységek, illetve nemzetközi, európai kapcsolatok szervezésével foglalkozik,
- a Nagycsaládosok Országos Egyesülete, illetve szülői egyesületek – az eltartók képviselőjében,
- fővárosi fenntartású gyermek- és ifjúságvédelmi intézmények képviselője,
- olyan ifjúsági egyesület, illetve ifjúsági egyesületi szövetség képviselője, amely alapvetően és meghatározóan fiatalok tagságára épül.

Emellett célunk egy folyamatosan működő ifjúsági kerületi koordinációs értekezletet összehívása, amely a kerületekkel való egyeztetések, együttműködések, közös kezdeményezések fóruma lenne.

- Üléseinek eredményeiről a Főpolgármester tájékoztatja a Fővárosi Közgyűlést.
- Feladatai, funkciói:
 - a fővárosi kerületekben a fiatalokkal kapcsolatos elképzelésekről, megvalósult tervekről, intézményesített megoldásokról folytatott vélemény- és információ-csere;
 - közös programok, projektek előkészítése;
 - együttműködések szervezése a Fővárosi Önkormányzat és a kerületi önkormányzatok között ifjúsági ügyekben.

Mindezek munkáját az önkormányzatnál egy ifjúsági koordinátor is segítené.

A jelszó tehát mindenekelőtt az együttműködés, melynek jegyében az összes oktató intézmény, az egyetemek, az MTA kutatóbázisa, a beruházók, a szakképző-központok, a szakmai szervezetek közötti, összehangolt kommunikációt szeretnénk létrehozni.

Ha ez sikerül, Budapest nemcsak egy színes és kultúrákban gazdag város, hanem a Tudás Metropolisza lehet.

2. Kultúra – művészetek

Egy város szabadságának fontos jellemzője, hogy mit kezd a benne élő, sokféle kultúrával. Minél inkább segíti, hogy minden kreativitás, teremtő szándék megtalálhassa a maga csatornáit, és mások hasonló szándékaihoz kapcsolódhasson, annál erősebb szabadságot mondhat magáénak a város egésze.

Budapest hosszú évszázadok óta a kultúrák találkozásának színtere. Jövőre, 2011-ben pedig – amikor az Európai Unió soros elnökségének szerepét töltjük be – a magyar főváros egyben Európa fővárosa lesz. Ez kötelezettségek sorát rója a város vezetésére is. Ugyanakkor a múlt fontos tapasztalata, hogy közvetlenül semmiféle vezetés nem avatkozhat be sem kisebb, sem nagyobb közösségek kulturális életébe, hiszen a kultúra szabadsága a szellem hatalma, és nem a hatalom szellemének szabadsága. A város vezetésének a keretek, a lehetőségek alakításába, fenntartásába lehet beleszólása, erre azonban nagyon is jelentős figyelmet kell fordítania.

2.1. A régi intézmények megújítása

Tapasztalataink szerint a kulturális élet területén kevésbé romlott a helyzet, mint ahogyan azt a válság alapján sokan megjósolták. Az érdeklődők szinte változatlan mértékben, egyes területeken pedig dinamikusan növekvő számban veszik igénybe a kulturális szolgáltatásokat.

Tények és tettek:

A Zeneakadémián már nem lehetett tovább halogatni a felújítást, amely jelenleg is zajlik. Ám a koncertlátogatók száma ennek ellenére sem csökkent, ami jelzi, hogy a fővárosnak stabil zeneértő közönsége van.

A korábban csúcspontot döntő színházlátogatás visszaesése csak néhány százalékos, de a kihasználtság még így is a legmagasabb Európában.

Az elmúlt 20 év kudarcai mellett a legkevésbé sem elhanyagolható eredmény, hogy megőriztük és bővítettük a kulturális értékeket, a művészeti és közművelődési intézményeket.

Budapesten megmaradtak a repertoár színházak és a társulatok, amelyekben elmélyült művészi alkotó munka folyik. Meglévő színházaink mellett önállóvá vált az Örkény István Színház. Teljesen megújult a Thália Színház, a Budapesti Operettszínház, a Vígszínház, az Új Színház, a Madách Színház. A színházlátogatók száma évente 3 millió, ebből 1 millió az ún. alternatív színházak nézője. A kőszínházakon felül ötven alternatív színházterem van Budapesten.

Ez azonban nem jelenti azt, hogy ne lennének teendők ezen a téren. A József Attila Színház, a Pesti Színház és a Margitszigeti Szabadtéri Színpad elmaradt felújítását sürgősen meg kell kezdeni, a főváros ezt fontos feladatának tekinti.

A soktermes mozik növekvő kínálata mellett megőriztük és bővítettük az art mozi hálózatot, amivel kevés európai főváros büszkélkedhet. Teljesen megújult a nagy hagyományú Toldi mozi, a Corvin Filmpalota, amelyik újabb bővítés előtt áll. A moziba járók száma 8 millió, ebből 10 százalék az art mozik művészfilmjeire vált jegyet.

A múzeumok állandó és időszakos kiállításai iránt egyre nagyobb az érdeklődés. Kétszáznál több kiállítóhely, galéria működik Budapesten, hetente 20–25 új tárlat nyílik, többségük a kis galériákban.

Budapesten is szükség van múzeumi komplexum kialakítására, amelynek helyét a komplex településfejlesztési terv keretében választjuk ki.

Budapest olvasó város is. A Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár Központi Könyvtára és hálózata a legjobban kiépült közművelődési intézmény, amelyet évente 2,7 millió olvasó használ. Végre pótolja a régi, önálló zenei könyvtárat a Fővárosi Szabó Ervin Könyvtár most felépült Zenei Gyűjteménye. Megújult és új épülettel is bővült a központi könyvtárnak helyet adó Wenckheim palota. Fokozatosan megújult szinte az egész fővárosi könyvtár hálózat, amelynek eredménye, hogy a hátrányosabb helyzetben lévő külső kerületek ellátása is javult.

Az eredmények ellenére a budapestiek közel 40 százaléka nem, vagy csak nagyon ritkán él a kulturálódás, a szórakozás lehetőségeivel. Ez a jövedelmi viszonyokkal, az iskolázottsággal, a közlekedési nehézségekkel, a szociális körülményekkel, az iskolai- és családi mintával függ össze. Egy dolog azonban biztos: ha az önkormányzat valamilyen módon anyagi támogatást tud adni, például a jegyárhoz, és ezt különböző célzott csoportok (pedagógusok, kollégisták, szociálisan hátrányos helyzetű diákok stb.) szervezett segítségével köti össze, akkor ez is jelentős javulást hozhat. Közhely, de nem lehet elégszer elmondani: ahol céltudatosan több pénzt és energiát fektetnek a kultúrába, oktatásba, képzésbe és a művelődésbe, ott az emberek hamarabb és nagyobb számban találnak a képességeiknek, felkészültségüknek és tehetségüknek megfelelő munkát. Sőt: ott hamarabb jönnek létre addig talán az adott helyen elképzelhetetlen munkalehetőségek.

Tervek:

2.2. Új intézmények életre segítése

A rendszerváltás után, az állami támogatások elapadása és az új források gyengeségei miatt olykor elsovadtak fontos, helyi közösségi-kulturális intézmények, művelődési házak, klubok is, miközben az igény megmaradt ezek iránt. Ma jó néhány helyen van esély arra, hogy a továbbélő igények alapján mégis újraélesszük ezeket, akár régi, akár valamilyen új formában. Mint tapasztaltuk, a peremkerületekben különösen fontos, hogy legyenek közösségteremtő, a kapcsolatokat erősítést szolgáló helyek.

Egyebek közt a Kulturális Tanács feladata is lehet annak feltérképezése, hogy melyek a tényleges igények, és hogy miként lehet érvényesíteni ezeket. Célunk az egyes városrészek, lakótelepek helyi közösségi vagy kulturális központjainak erősítése, a realitások alapján.

Feladatunknak tartjuk, hogy javítsuk egyrészt a két kiemelt életkori csoport: a fiatalok és az idősek, másrészt a hátrányos helyzetű csoportok és a fogyatékkal élők esélyeit a minél sokrétűbb kulturálódás terén. A feladatok megoldásában koordinátorok részvételét tervezzük.

A Budapesti Művelődési Központ felújításra, s tartalmi korszerűsítésre is szorul. A nagy hagyományú intézmény ismét jelentős bel-budai központtá, s hangsúlyosan civil központtá válhatna, ahogyan sokáig az is volt.

Fővárosi Roma Oktatási és Kulturális Központ létrehozását kezdeményeztem, amelynek tervei jelen pillanatban építési engedélyre várnak a VIII. kerületben. Az eredeti elképzelés szerint szeptembertől működött volna a ház. A régóta hiányzó centrum feladata, hogy a roma és többségi közönséget egyaránt oda vonzza, s hogy a kultúra összekötő erejével segítsen árnyalni a cigányságról alkotott, jelen pillanatban meglehetősen előítéletes képet. Fontos szerepet tölthetne be a Központ az iskolán kívüli oktatásban is, melynek hatékonyságát a ház nyitott jellege is erősítené. Korhatár nélküli intézményt tervezünk, amely azonban a fiatalokra fókuszál.

2.3. Centrumok kialakítása

Tekintettel arra, hogy a Millenáris Park már ma is sokféle rendezvény, esemény rangos és jó hangulatú színtere, javasoljuk, hogy ez legyen Budapest közösségi, közművelődési és kulturális központja. Ez azt jelenti, hogy a főváros alkalmanként maga is védnökséget vállal az ott zajló rendezvényeken, illetve maga is rendez a köz számára hasznos találkozókat, eseményeket. Ez ügyben számítunk az önkéntes segítők, pedagógusok, értelmiségiek, diákok és civil

szervezetek, mozgalmak széleskörű részvételére. Ideális volna, ha a Millenáris Parknak nem a kormány, hanem a főváros lenne a fenntartója.

2.4. Budapest fesztiválváros

Folytatjuk magas színvonalú kulturális és művészeti események, fesztiválok rendezésének hagyományát, amelyek szervesen illeszkednek a budapestiek mindennapjaiba.

Az egész évben elérhető, változatos programokból kiemelkedik a Budapesti Tavaszi Fesztivál, amelyet a világ ötven legjobbjá között tartanak nyilván, s ugyanígy az európai kortárs művészetek egyik legrangosabb seregszemléje: a Budapesti Őszi Fesztivál.

A Fővárosi Önkormányzat a terület ingyenes használatával támogatja a Sziget Fesztivált, a nyár legnagyobb ifjúsági zenei és kulturális eseményét, amely Európa-szerte tette ismerté a várost a fiatalok körében. A fesztiválok sorából kiemelkedik még a Mesterségek Ünnepe, a Budapesti Nyári fesztivál, a Ferencvárosi Nyári Játékok, a Budapesti Búcsú, a Zsidó Nyári Fesztivál, a Nemzetközi Könyvfesztivál, a Játékfilmszemle, a Titanic Filmfesztivál, a Nemzetközi Színházi Fesztivál, valamint a gasztronómia olyan ünnepe, mint a Pannon „Bországgyűlés” vagy a Budafoki Pezsgő- és Borfesztivál.

Mindezek mellett célunk állandó bemutatkozási lehetőséget teremteni a vidéki és a külhoni magyar nyelvű színházak számára.

A Vendégségben Budapesten – Határon Túli Fiatalok Fesztiválja 15 éve kezdődött, s fennmaradását magam is szorgalmaztam, ahogyan a Külhoni Magyar Színházak Fesztiváljának bővítését is több helyszínnel, több társulattal és nagyobb hírveréssel. A külhoni fiatalok legutóbbi találkozásán 35 ország 800 fiatalja vett részt, akik a nyilvános rendezvényeken a fővárosiaknak is bemutatták kulturális programjaikat.

A jó tapasztalatok alapján itt is az a cél, hogy bővüljön, fajsúlyosabbá váljon a fesztivál.

2.5. A nemzetközi kapcsolatok szélesítése

Mindehhez nélkülözhetetlen, hogy bővítsük Budapest kapcsolatait, együttműködését a nemzetközi művészeti hálózatokkal, hogy még több rangos művészeti eseményt, kiállítást hozhassunk Magyarországra. Ehhez szorosabbra kell fűzni a külföldi konzulátusok, kulturális intézetek munkatársaival való kapcsolatokat.

2.6.. Új közösségi színterek

Az elmúlt néhány évben egyre több új közösségi színtér jött létre a fővárosban. Kávéházakat, kis galériákat, könyvesboltokat és vendéglőket magukba foglaló sétáló utcák és terek nyíltak, ahová az emberek szívesen járnak. Ilyen a Liszt Ferenc tér, a Ráday utca, a Nagymező utca, a belváros új főutcája. Ezek működtetése nem mindig problémamentes, hiszen az éjszaka is nyitva tartó helyek zavarhatják az ott lakókat – az önkormányzat fontos feladata az egyeztetés és a méltányos eljárások biztosítása.

Célunk a kávéházakkal, galériákkal, kulturális szolgáltatásokkal, parkokkal, szobrokkal, szökőkutakkal gazdagított városi, közösségi terek további támogatása, hiszen ezek a kulturális élet fontos színterei. A főváros a saját költségvetéséből azokat a kerületi kezdeményezéseket támogatja, amelyek megfelelő önrészt tudnak felmutatni, a terveikhez.

2.7. Kulturális stratégia

Budapesten eddig is számos testület dolgozott a kulturális élet fenntartásának, és fejlesztésének érdekében. Mi a meglévők mellett olyan további koordinációs és konzultációs testületeket szeretnénk létrehozni, amelyek biztosítják, hogy a kultúra több területéről is folyamatosan érkezzenek szakszerű, az adott helyzetre életszerűen reagáló, az igények, irányzatok sokféleségét képviselő javaslatok. Elvünk ezen a téren is a konszenzusteremtés elve.

a.) Budapest Kulturális Tanácsának létrehozása

Ennek érdekében kezdeményezzük *Budapest Kulturális Tanácsának* létrehozását, a kulturális élet, a civil szervezetek és az önkormányzati képviselők bevonásával.

A Tanács a főpolgármester tanácsadó és döntés-előkészítő szerveként a főpolgármesterrel közösen dolgozza ki Budapest hosszú távú kulturális koncepcióját, ezen belül Budapest Közép-Európa kulturális fővárosává válásának stratégiáját.

b.) Budapesti Mecénások Társasága

A programok, kiállítások pénzügyi háttérének biztosításához nélkülözhetetlen a magántőke további bevonása. Ennek gyakorlata csupán húsz éves múltra tekint vissza, ezért itt még bőven van mit tenni. Segíthet a támogatások és a pályázatok összehangolásában, ha létre jön az általunk javasolt testület: a *Budapesti Kulturális Mecénások Társasága*, amelynek munkáját az önkormányzat koordinálja, s egyben közvetítőként segíti, hogy egymásra találjanak a mecénások a művészek, és a produkciók. A BKMT tagjai lehetnek olyan vállalkozók, cégvezetők stb., akik iparüzési adójuknak a forrásmegosztás után Budapestre eső része 10 százalékaival hajlandóak hosszabb ideig támogatni egy-egy kulturális eseményt, művészeti társaságot, csoportot, illetve ezek kialakulását és bizonyos ideig a tevékenységét, művészeti alkotások létrehozását, kulturális rendezvényeket. (A befizetett adomány 10 százalékát a következő évben leírhatják iparüzési adójuk Budapestnek fizetendő részéből.) Az adományozók között minden évben kiosztjuk a Budapesti Kultúra Mecénása címet, emellett a mecénás a szokásos módon reklámozási felületet kap (pl. a műalkotás mellett lévő ismertető táblán vagy a rendezvényen).

c.) A pályázati rendszer továbbfejlesztése

Ezzel összefüggésben továbbfejlesztjük azokat a támogatási és pályázati rendszereket, amelyek az új kezdeményezéseket, az alternatív színházakat és a kísérletező műhelyeket segítik. A fővárosi színházi alap keretét az eddigiek együtödével célszerű fölemelni. A támogatások mindig megvalósult előadásokhoz kötődnének, az elosztásról az alternatív delegálttal kibővített Színházi Tanács szempontrendszerei szerint döntenének.

Ugyancsak régóta állandó jellemzői Budapest kulturális életének a modern, kísérletező irányzatok más művészeti ágakban. Támogatjuk és segítjük a pályázatokon az új kulturális értékek megteremtőit, valamint segítjük, hogy a magánjellegű kezdeményezések ne akadjanak el a bürokrácia útvesztőiben. A támogatói mechanizmusok minél egyszerűbb és célszerűbb formáit igyekszünk kialakítani.

2.8. Az internet felhasználása

Bár nem pusztán kulturális célokat szolgálna, de ezen a téren is fontos szerepet kapna a *Budapesti Információs Közháló*, amelynek létrehozása az egyik legfontosabb célom, s amellyel a közigazgatás, illetve az oktatás fejlesztésére vonatkozó elképzeléseim kapcsán már szoltam.

Ez a neten megvalósuló rendszer virtuális fővárosként működne az önkormányzatok, helyi közösségek, non-profit szervezetek, egyházak és vállalkozások részvételével. Mint említettem, ennek első lépése már meg is történt, hiszen az oktatási portál és a virtuális budapesti oktatási közösséget teremtő „Én Iskolám” honlap már üzemel.

Ezt követi terveink szerint az egészségügyi és a kulturális terület részportálja, majd 2010 után a közszolgáltatási és a szociális területek virtuális közösségének létrehozása. Középtávon legalább 100 hozzáférési pontot (gép+internet) szándékozunk kiépíteni a forgalmasabb közterületeken.

A *Budapesti Ifjúsági Portál* célzottan a fiatalokat segíti, s nemcsak gyakorlati kérdésekben, hanem kulturális témákban, a kreativitás lehetőségeinek feltárásában is hasznos volna.

2.9. Akadálymentesítés

Bár ez a téma alapvetően másik fejezet része, itt is fontos említeni, hogy Budapesten, az országos ellátó intézmények koncentrációja miatt jelentős a fogyatékkal élő emberek száma: itt tanul a legtöbb fogyatékkal élő fiatal. Ezért folytatnunk kell a kulturális intézmények teljes akadálymentesítése érdekében megkezdett programot.